

ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ (ПО 11)

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	07 – Управління та адміністрування
Спеціальність	073 – Менеджмент
Освітня програма	Менеджмент і бізнес адміністрування
Статус дисципліни	Обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки
Форма навчання	Денна / дистанційна/змішана
Рік підготовки, семестр	IV курс, осінній семестр
Обсяг дисципліни	Всього - 5 кредитів (150 годин)
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Екзамен контроль роботи на практичних заняттях, виконання навчальних завдань, командна робота над проектом, групові завдання, аудиторне лідерство, виконання модульної контрольної роботи
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу	Смоляр Любов Гаврилівна, к.е.н., професор, професор кафедри менеджменту, liubov.smoliar.kpi@gmail.com
Розміщення курсу	Розміщення курсу В системі «Електронний кампус» https://campus.kpi.ua

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Вивчаються базові основи, концептуальні та прикладні знання, які необхідні кожному менеджеру для успішного управління інноваціями. Розглядаються сутність та роль інновацій, джерела інновацій, концепція інноваційного простору, типи інновацій та їх природа, інноваційні життєві S-цикли інновацій в умовах глобалізації. Досліджуються методи управління інноваційними процесами в залежності від їх типу на принципах творчого та раціонального підходів до прийняття інноваційних рішень. Розглядається потенційна роль системи інноваційного менеджменту для інновацій: студенти вивчають підходи до побудови сприятливих інноваційних організацій, проактивних зв'язків, як всередині організації, так і з зовнішніми зацікавленими сторонами, які беруть участь в інноваційному процесі: інноваційна екосистема, інноваційні мережі, відкриті інновації, посередництво ідей. Значна увага приділяється стратегічному інноваційному менеджменту, зокрема, вивчаються підходи до формування інноваційних стратегій, управління портфелем інноваційних проєктів, управління інноваціями бізнес-моделі та оцінювання ефективності управління інноваціями.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів таких програмних компетентностей та результатів навчання:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 10 – Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 11 – Здатність до адаптації та дії в новій ситуації в умовах високої динаміки та невизначеності для успішного управління інноваціями на операційному та стратегічному рівнях з точки зору компанії;

ЗК 12 – Здатність генерувати нові ідеї (креативність), зокрема формувати необхідні умови для стимулювання творчого потенціалу працівників, підвищення їх креативності з метою створення та реалізації інновацій;

Фахові компетентності (ФК):

ФК 2 - Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища, використовуючи широкий спектр відповідних методів та перетворюючи отримані дані в інноваційні рішення;

ФК 3 – Здатність визначати перспективи розвитку організації, зокрема визначати напрями інноваційного розвитку підприємства, встановлювати стратегічні цінності, бачення, розробляти і реалізовувати інноваційні стратегії;

ФК 5 - Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій інноваційного менеджменту з урахуванням внутрішнього та зовнішнього контексту, в якому вона діє;

ФК 7 - Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту в процесі дослідження, впровадження та використання інновацій у відповідності до визначених цілей, такий як дизайн мислення, структури та стимули, інноваційні стратегії, інновації бізнес-моделі, інноваційні мережі, інноваційні платформи, відкриті інновації, інноваційні екосистеми;

ФК 9 - Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань;

ФК 10 - Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації;

ФК 11 - Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління, працювати в мережових структурах, розвивати інноваційну екосистему та інші види партнерства;

ФК 15 - Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички;

ФК 16 - Здатність знаходити нові ринкові можливості, формулювати інноваційні бізнес-ідеї, розробляти проекти та забезпечувати їх реалізацію;

ФК 17 – Здатність аналізувати інноваційний потенціал підприємства та розробляти напрями та інструментарій його розвитку;

ФК 18 - Здатність проводити бізнес-аналіз інноваційної діяльності підприємства, забезпечувати раціональне використання ресурсів, оптимізувати інноваційні бізнес-процеси та логістичне забезпечення підприємства;

ФК 20 - Здатність застосовувати інструментарій управління ризиками в сфері інноваційної діяльності підприємства.

Програмні результати навчання

Знання (ЗН):

ЗН 2 – Теорії, методів і функцій інноваційного менеджменту, сучасних концепцій лідерства, у тому числі підходів до управління інноваційним розвитком промислових підприємств;

ЗН 3 – Процедур пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських інноваційних рішень;

ЗН 4 – Методів інноваційного менеджменту для забезпечення ефективності інноваційної діяльності організації;

ЗН 5 – Дієвих інструментів мотивування персоналу організації;

ЗН 7 – Закономірностей функціонування соціально-економічних систем різних рівнів та сфер діяльності, що обумовлюють вибір пріоритетів та формування ефективних стратегій розвитку інноваційної діяльності.

ЗН 8 – Сучасних концепцій управління інноваціями;

ЗН10 – Інструментів ефективного управління інноваційної діяльності підприємств в непередбачуваних умовах.

Уміння (УМ)

УМ 2 – Описувати зміст інноваційної діяльності організації, у тому числі систему управління інноваціями підприємства;

УМ 3 – Демонструвати навички виявлення проблемних ланок інноваційного менеджменту організації та обґрунтування управлінських інноваційних рішень, спрямованих на їх оптимізацію;

УМ 5 - Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах інноваційної діяльності організації з використанням сучасних підходів та методів;

УМ 6 – Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації, у тому числі у сфері управління інноваціями;

УМ 9 - Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним;

УМ 10 - Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера;

УМ 11 – Виявляти навички організаційного проектування, зокрема формування спритної інноваційної організації, адекватних організаційних структур та інноваційних проектних команд.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Пререквізити:

«Мікроекономіка», «Економіка та фінанси підприємства», «Основи менеджменту», «Маркетинг», «Управління ризиками».

Постреквізити:

«Менеджмент стартап проєктів», «Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємств».

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Інновації: визначення, теорії та підходи.

Тема 2. Інноваційний процес як об'єкт інноваційного менеджменту.

Тема 3. Створення інноваційної організації

Тема 4. Інноваційні мережі та інноваційна екосистема

Тема 5. Інноваційна стратегія та інновації

Тема 6. Управління портфелем інноваційних проєктів

Тема 7. Створення нових продуктів та послуг

Тема 8. Інновації бізнес-моделі

Тема 9. Оцінювання економічної ефективності інноваційної діяльності

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Денисенко М. П., Гречан А. П., Гаман М. В. та ін. Провайдинг інновацій: підручник. Київ: Професіонал, 2008. 448 с.
2. Законодавство України у сфері інноваційної діяльності. Законодавство України: офіційний портал Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua
3. Ілляшенко С.М. Інноваційний менеджмент: Підручник – Суми : ВТД — Університетська книга, 2010. – 334 с. –
4. Tidd, Joseph and Bessant, John (2020) Managing innovation: integrating technological, market and organizational change, Hoboken: Wiley 7th edition.

Допоміжна література:

1. Баркер А. Алхимия инноваций. Пер. з англ. М.: Вершина, 2003. – 224 с.

2. Давила Тони., Эпштейн Марк Дж., Шелтон Роберт. Работающая инновация. Как управлять ею, измерять ее и извлекать из нее выгоду / Пер. с англ.- Днепропетровск: Баланс Бизнес Букс, 2007. – 320 с.
3. Друкер П. Рынок: как выйти в лидеры. Практика и принципы. – М.: Бук Чембэр Интернэшнл, 1992. – 50 с.
4. Дэвис Дж., Маркис К. Будущее организационной теории в начале XXI века: институциональные поля и механизмы // Теория организации: хрестоматия / пер. с англ.; под ред. Т. Н. Клеминой. СПб., 2009. С. 27—57
5. Клейтон М. Кристенсен, Майкл Е. Рейнор. Решение проблемы инноваций в бизнесе. Как создать растущий бизнес и успешно поддерживать его рост. М.: Альпина Бизнес Букс, 2004. – 290 с. (с.41-85).
6. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество, культура / пер. с англ. М., 2000
7. Нонака И., Такеучи Х. Компания — создатель знания / пер. с англ. М., 2003.
8. Портер М. Конкурентное преимущество / пер. с англ. М., 2005.
9. Прахалад К. К., Хамел Г. Ключевая компетенция корпорации // Вестник СПбГУ. Сер. Менеджмент. 2003. Вып. 3. С. 18—46.
10. Роберт Б. ТАКЕР. Инновации как формула роста: Новое будущее ведущих компаний. М.: Олимп-бизнес, 2006. – 224 с.
11. Сендж П. Пятая дисциплина: Искусство и практика самообучающейся организации / пер. с англ. М., 1999.
12. Сендж П. Построение обучающихся организаций // Вестник СПбГУ. Сер. Менеджмент. 2004. Вып. 1. С. 113—134.
13. Тис Д. Дж. Выявление динамических способностей: природа и микрооснования (устойчивых) результатов компании // Российский журнал менеджмента. 2009. Т. 7, № 4. С. 59—108.
14. Тис Д. Дж., Пизано Г., Шуен Э. Динамические способности фирмы и стратегическое управление // Вестник СПбГУ. Сер. Менеджмент. 2003. Вып. 4. С. 133—184.
15. Ферр.Натан. Создавая инновации. Креативные методы от Netflix, Amazon, Google / Натан Ферр, Джефф Даер, Клейтон М. Кристенсен: пер. с англ. – Москва : Эксмо, 2017. – 304 с.
16. Хамел Г., Прахалад К., Томас Г., О’Нил Д. Стратегическая гибкость / Пер. с англ. – СПб.: Питер, 2005. – 384 с.
17. Чайлд Дж. Организационная структура, внешняя среда и показатели деятельности организации: роль стратегического выбора // Теория организации: хрестоматия / пер. с англ.; под ред. Т. Н. Клеминой. СПб., 2009. С. 119—147.
18. Чандлер А. Сотворение электронной эпохи: эпопея отраслей (бытовая электроника и компьютерная техника) / пер. с англ.; под ред. Ю. Е. Благова. СПб., 2006.
19. Шумпетер Й. Теория экономического развития / Й. Шумпетер ; пер. с англ. – М. : Прогресс, 1992. – 456 с.
20. Advard B. Roberts (1988) What we`ve learned: Managing invention and innovation - Research-Technology Management, 1988 P. 11-29.
21. Bessant, John and Tidd, Joseph (2018) Entrepreneurship. Wiley, New York. ISBN 978-1-119-22187-6
22. Chesbrough, H. (2003), Open Innovation: The New Imperative for Creating and Profiting from Technology, Harvard Business School Press.
23. Cooper, RG (1990), Stage-Gate systems: a new tool for managing new products - conceptual and operational model, Business Horizons, May- June: pp 44-53.
24. Docherty, M. (2006) Primer on open innovation: Principles and practice, PDMA Visions, Nr. 2, pp 13-17.
25. Rothwell, R. (1995) Industrial innovation: success, strategy, trends, In M. Dodgson and R. Rothwell, (Eds). The Handbook of Industrial Innovation (pp.33—53). Aldershot: Edward Elgar, Hants.
26. Frascati Manual: Proposed Standard Practice for Surveys on Research and Experimental Development: 6-th edition. OECD, 2002. URL: http://www.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/frascati-manual-2002_9789264199040-en.
27. Oslo Manual – 2018: Guidelines for Collecting, Reporting and Using Data on Innovation. 4-th edition. OECD, 2005. URL: <https://www.oecd.org/science/oslo-manual-2018-9789264304604-en.htm>.
28. Science, Technology and Innovation. Eurostat. URL: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/science_technology_innovation.

5. Методика опанування навчальної дисципліни

Планом передбачено опанування дисципліни у вигляді трьох кредитних модулів та проведення 18 лекційних (Л), 36 практичних (П) занять. Розподіл видів навчальних занять, виконуваних робіт та контрольних заходів щодо їх засвоєння за темами курсу та тижнями навчання наведена в таблиці.

6. Самостійна робота студента

Планом передбачено 96 годин самостійної роботи студентів (СРС): Вона охоплює підготовку студентів до аудиторних занять, підготовку до аудиторного лідерства, командну роботу над проектом, виконання групового завдання на базі підприємства, а також оформлення розрахункової роботи, виконання навчальних аналітичних завдань та кейсів з підготовкою презентаційних матеріалів. Розподіл самостійної роботи студентів за темами курсу наведено в таблиці.

Тиждень	Тема, що вивчається	Види занять*			Види робіт**
		Л	П	СРС	
Модуль 1. Дослідження інновацій					
1-2	Тема 1. Інновації: визначення, теорії та підходи	2	4	4	Р, АЛ, РП
3-4	Тема 2. Інноваційний процес як об'єкт інноваційного менеджменту	2	4	4	Р, АЛ, РП, ГЗ
Модуль 2. Організація впровадження інновацій					
7-8	Тема 3. Створення інноваційної організації	2	4	4	Р, АЛ, МКР-1
9-10	Тема 4. Інноваційні мережі та інноваційна екосистема	2	4	4	Р, АЛ, ГЗ
Модуль 3. Стратегічні підходи до використання та оновлення інновацій					
	Тема 5. Інноваційна стратегія та інновації				Р, АЛ
11-12	Тема 6. Управління портфелем інноваційних проєктів	2	4	4	Р, АЛ,
13-14	Тема 7. Створення нових продуктів та послуг	2	4	4	Р, АЛ, МКР-2
15-16	Тема 8. Інновації бізнес-моделей	2	4	4	Р, АЛ, ГЗ
17-18	Тема 9. Оцінювання ефективності управління інноваціями	2	4	4	Р, АЛ
	Всього	18	36	96	

* Л – лекції, П – практичні заняття, СРС – самостійна робота студентів;

** Р – робота на практичних заняттях, АЛ – аудиторне лідерство, РП- командна робота над проєктом, ГЗ – групові завдання, МКР-1 – перша частина модульної контрольної роботи, МКР-2 – друга частина модульної контрольної роботи.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни

Ключовими заходами при викладанні дисципліни є ті, які формують семестровий рейтинг студента. Студенти мають своєчасно виконувати завдання відповідно до умов отримання першої та другої атестації. Штрафних балів з дисципліни не передбачається.

Студенту можуть бути перезараховані бали, які він отримав за такий або подібний курс, пов'язаний з інноваційним менеджментом, в іншому закладі вищої освіти.

Студентам можуть нараховуватись заохочувальні бали (усього – не більше 10 балів) за такі види наукової та дослідної роботи:

- проведення науково-дослідної роботи за темами, що виносяться на самостійне вивчення, результати якої представлено у вигляді наукових тез, огляду наукових праць тощо (ваговий бал – 5), у вигляді наукової статті (ваговий бал – 10);
- участь у олімпіадах I та II рівнів, що відповідають тематиці дисципліни (ваговий бал – 5);
- участь у конкурсах наукових робіт, що відповідають тематиці дисципліни (ваговий бал – 5).

Відвідування занять є вільним, бали за присутність на лекція та практичних заняттях не додаються. Втім, вагома частина рейтингу студента формується через активну участь у виконанні навчальних завдань на практичних заняттях, тому у разі їх пропуску студент не матиме можливості отримати відповідні рейтингові бали.

Якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба або інші вагомні життєві обставини), студенту надається додаткова можливість їх складання протягом найближчого тижня. В разі порушення термінів та невиконання умов допуску до підсумкової атестації з неповажних причин, студент не допускається до складання екзамену в основну сесію.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

8.1. Рейтингова оцінка студента з курсу дисципліни, проведення підсумкового контролю за якою передбачено у вигляді екзамену, формується як сума балів поточної успішності навчання – стартового рейтингу – та екзаменаційних балів. Втім, за політикою КПІ ім. Ігоря Сікорського під час карантину з огляду на змішаний режим навчання студентам надається можливість набрати 100 балів протягом семестру за результатами перевірки поточної успішності навчання. Таким чином, в період карантину максимальний стартовий рейтинг студента складає 100 балів та формується як сума всіх отриманих ним протягом семестру рейтингових балів.

8.1.1. Рейтингова оцінка студента складається з балів, які він отримує за такі види робіт:

- **робота на практичних заняттях (Р)** – передбачає участь у дискусійному обговоренні питань, виконанні завдань (кількість занять протягом семестру – 18, ваговий бал – 1).
Очікується, що студент при обговоренні питань коментує щонайменше 5 разів під час заняття.
- **аудиторне лідерство (АЛ) на практичних заняттях** – 30 балів, ваговий бал – 15.
Кожна підгрупа впродовж семестру буде виконувати роль лідера при проведенні 2-х практичних занять за відповідними лекціями курсу (від Л.1 до Л.9).
- **командна робота над проектом (РП)** – передбачає участь студентів (кількість студентів у команді від 4-х до 5-ти) у виконанні реального проекту, призначеного для закріплення навчання по першому модулю курсу – *дослідження інновацій*. Завдання по проекту складається із двох частин. Оцінка – 10 балів, ваговий бал - 5;
- **групові завдання (ГЗ)** – призначені для закріплення навчання за трьома модулями, мета яких, вивчити на реальному підприємстві, як управління інноваціями «працює на практиці». Група в кількості 2-х студентів виконує три завдання відповідно до трьох модулів – 30 балів, ваговий бал – 10.
На базі одержаних результатів студент індивідуально оформляє розрахункову роботу – ваговий бал – 2 бали;
- виконання модульної контрольної роботи (МКР) – поділяється на дві частини (дві письмові роботи) тривалістю по одній академічній годині кожна (МКР-1, МКР-2), що виконуються на практичних заняттях під час 1-го та 2-го атестаційного тижня (кількість робіт – 2, ваговий бал – 5);
Умовою позитивної першої атестації є отримання студентом на час атестації не менше 20 балів, другої атестації – отримання не менше 40 балів.
Студенти, які мають рейтинг не менше 60 балів, можуть отримати відповідну позитивну оцінку за курс без додаткових випробувань.

8.1.2. Підсумкова атестація проводиться для студентів, які мають рейтинг менше 60 балів, а також тих, хто хоче підвищити оцінку. Підсумкова атестація проводиться у формі написання екзаменаційної контрольної роботи. У цьому разі бали, які студент набрав протягом семестру, анулюються.

Екзаменаційна контрольна робота складається з таких завдань:

- розкриття теоретичних питань (кількість питань – 4, ваговий бал – 10);

- виконання тестових завдань (кількість завдань – 40, ваговий бал – 1);
- виконання аналітичного завдання (кількість завдань – 2, ваговий бал – 10).

Максимальна екзаменаційна оцінка – 100 балів.

Максимальна оцінка за курс – 100 балів.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни

На розсуд викладача студентам можуть бути зараховані сертифікати проходження очних, дистанційних або онлайн курсів за відповідною тематикою.

У разі запровадження обмежень на відвідування ЗВО, пов'язаних з введенням карантину, вивчення дисципліни здійснюється у дистанційному або онлайн форматі.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри менеджменту підприємств, к.е.н., проф. Смоляр Л.Г.

Ухвалено кафедрою менеджменту (протокол №17 від 08.06.2021 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету менеджменту та маркетингу (протокол №10 від 15.06.2021 р.)